

۱۴

حافظ سلامت نذورات حسینی باشیم

کارکرد زمان در فرمول تعویض روغن

۱۵

جهاد شاعرانه در بشاگرد

۱۶

زندگی

پنجشنبه ۶ شهریور ۱۳۹۹ :: شماره ۵۷۴۲

قصه‌گویی محرمی

داستان‌گویی هیچ وقت از مد نمی‌افتد، جاذبه‌های داستان همیشه وجود دارد و خواهد داشت، خلا فرقی هم ندارد که یک داستان واقعی مانند واقعه عاشورا باشد. عاشورا البته از نظر المان‌های داستانی، هم قهرمان دارد و هم ضد قهرمان، همه اینها باعث شده‌است تا حورا نژاد صداقت، نویسنده و محقق کتاب‌هایی چون «بود، شد» و «آدم عصیان‌گر همواره، برگزیده همیشه» سراغ واقعه عاشورا برود.

حورا در صفحه مجازی شخصی‌اش در یک دقیقه، داستان یکی از عاشورایی‌ها را تعریف می‌کند، داستان‌هایی که با تصویرسازی جذاب و هنرمندانه سازان جلالی که سابقه‌ای طولانی در تصویرگری و طراحی دارد، شنیدنی‌تر و دیدنی‌تر هم می‌شوند. نژاد صداقت اما داستان‌های تکراری تعریف نمی‌کند، داستان‌هایی از کسانی که بین ماندن و رفتن، گیر کرده بودند یا تصمیم نهایی همراهی با سپاه امام حسین (ع) را نگرفتند. درست شبیه عمرسعد که اولین تیر شروع جنگ را هم انداخت.

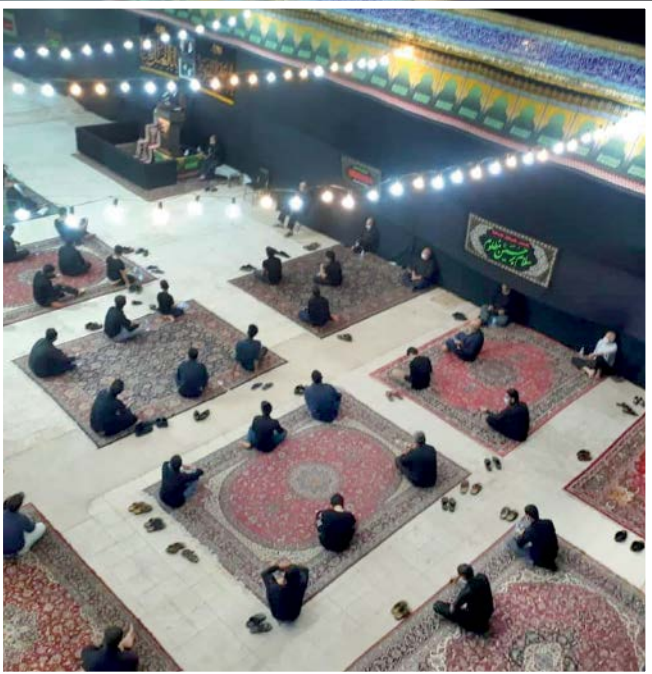
حورا داستان‌هایش را از منابع معتبر پیدا کرده‌است، چون برایش مهم است بتواند داستانی را تعریف کند که حتما حقیقت داشته باشد؛ او بنابراین سراغ مقتل امام حسین (ع) از علامه سید مرتضی عسکری رفت و در حاشیه این کتاب، با شخصیت‌های داستان‌هایش آشنا شد. بعد از پیدا کردن شخصیت‌هایش بود که سراغ داستان آنها رفت و از میان شان کسانی را که در نوحه‌ها و سخنرانی‌ها کمتر به آن‌ها توجه شده بود و المان جذابیت داستانی هم داشتند، انتخاب کرد.

بعد از انتخاب شخصیت، حورا، با قلم روانش، داستان‌ها را می‌نویسد و با صدای خودش هم این داستان‌ها را می‌خواند؛ داستان‌هایی که خواندن هر کدام، نهایتاً ۵ تا ۱۵ ثانیه زمان می‌برد و با یک موسیقی کوتاه هم حداکثر به یک دقیقه می‌رسد. درست است که یک دقیقه زمان می‌برد تا داستانی تصویرسازی و تعریف بشود، اما حورا و سازان، دوروزی برای آماده‌سازی هر داستان، وقت صرف می‌کنند.

بعد از آماده شدن داستان، دو هنرمند برای تصویرسازی داستان به صحبت می‌پردازند تا به نتیجه خوبی برسند. رسیدن به یک داستان، به یک المان شخصیتی برای تصویرسازی بهتر هدف هر دو است، به عنوان مثال برای تصویرسازی غلامی که بعد از شهادت، پوی خوش می‌دهد و آنها تصمیم می‌گیرند برای تصویرسازی این شخصیت از برای ۱۰ شب اول محرم گل استفاده کنند.

حورا و سازان با کمترین امکانات و بدون استودیو، در یک مکان خلوت حاضر می‌شوند و با کمترین امکانات و با گوشی تلفن همراه، فیلم‌برداری می‌کنند. حالا آنها ۱۰ شخصیت و ۱۰ داستان را برای ۱۰ شب اول محرم آماده کرده‌اند، کار دلی که اتفاقاً خیلی هم واکنش‌های خوبی در فضای مجازی داشته‌است. نژاد صداقت می‌گوید: «اگر واکنش‌های مثبت ادامه داشته باشد، شاید داستان‌های اصحاب دیگر را هم بنویسیم.»

امسال بسیاری از هیات‌های عزاداری با اثر خون «مواد ضد عفونی کننده» ماسک و پرچا را روی خانه‌های محرمی خاص خلق کرده‌اند.

در روزهایی که کرونا حریف می‌طلبید، برخی هیات‌ها ابتکار به خرج داده و مجالس عزای متفاوتی را برگزار می‌کنند

باز این چه شورش است

لیلا شوقی

جامعه

کوچه حسینی

وقتی جزئیات پروتکل‌های بهداشتی مراسم محرم اعلام شد، غم در خانه دل‌مجان امام (ع) نشست؛ بسیاری از مساجد، هیات‌ها و حسینیه‌های بزرگ به خاطر مسقف بودن، نمی‌توانستند نام امام حسین (ع) را در فضایشان جاری کنند. اما بعد صحنه‌های محرمی به شکل دیگری تصویر شد. هنوز دوشب از محرم گذشته و تنور عزاداری داغ نشده بود که کوچه‌ها پر از نوای ذکر مصیبت شدند. بسیاری از مداحان سرشناس که پیش از این، بر بالای منبر مجالس چندین هزار نفری می‌نشستند و نوحه می‌خواندند، امروز در کوچه‌های پاریک کم جمعیت حضور پیدا می‌کنند. این مداحان منبر را رها کرده‌اند و به میان اهالی یک کوچه آمدند تا ذکر امام (ع) را به گوش همه برسانند. ذکری که دم در خانه هر شهیدی یا در هر کوچه بن‌بستی که پیش از این کمتر کسی به آنها سر می‌زد، خوانده می‌شود. حالا با ایده «هر کوچه یک حسینیه» در زنجان، تهران، قم و بسیاری از شهرهای دیگر، بساط روضه‌های کوچک در میان مردم یک محل و در یک کوچه شش متری هم شنیده می‌شود تا نوای عزاداری در همه‌جای شهر، حتی در دورترین نقاط شنیده شود. درست شبیه کاری که مهدی رسولی یکی از مداحان مشهور در کوچه‌های قدیمی و دم در خانه پدری شهید در زنجان انجام داده‌است.

از نذر خون تا نذر ضد عفونی کردن

شوشتی‌ها هم جزو اهالی شهرهایی هستند که برنامه‌های خاصی را برای عزاداری محرم برگزار می‌کنند. آنها چند مراسم دارند که ثبت ملی هم شده‌است؛ مراسمی مانند علم‌گردانی یا دهل و سرنا شوشتی، حجله حضرت قاسم (ع)، شهیدانه (شیدونه)، نخل مقام امام حسین (ع)، بیرق شب اول، مقتل خوانی مسجد آل طیب، سبیل عطشان و تعزیه خیابانی. همه این برنامه‌ها اما در روزها و شب‌های محرم کرونایی امسال با شور سابق برگزار نمی‌شود و به جای حضور چندین هزار نفر، بین ۱۰ تا ۲۰ نفر در آنها شرکت می‌کنند. دیگر اهالی شهر اما می‌توانند مراسم را به صورت زنده از طریق فضای مجازی ببینند. امسال در شوشتی مراسم معروف مانند سر زدن

حالا محرم ۱۴۴۲، شروع شده‌است و بسیاری از هیات‌ها هم برگزاری مراسم عزاداری برای امام حسین (ع) را مانند سال‌های قبل آغاز کرده‌اند. عزاداری‌های امسال اما با سال‌های دیگر متفاوت است، مهم‌ترین تفاوت، کاهش تعداد نفرات حاضر در عزاداری است، اما به جز این مساله، تفاوت‌های دیگری هم وجود دارد. حالا دیگر غذای نذری در شب‌های محرم توزیع نمی‌شود و به خاطر همین، بسیاری از هیات‌های عزاداری به جای توزیع غذای گرم، بسته‌های معیشتی خشک بین نیازمندان توزیع می‌کنند. در این میان اما با شیوع ویروس و اعمال پروتکل‌های بهداشتی، بسیاری از هیات‌ها و حسینیه‌ها، ذوق و ایده به خرج داده‌اند و برای این که نه شور حسینی (ع)، بلکه شعور حسینی (ع) را بالا ببرند، تلاش می‌کنند. فرقی هم ندارد تهیه و توزیع خون و ماسک در قالب نذر باشد یا این که ضد عفونی معابر و تعریف کردن داستان‌های عاشورایی و شناساندن اصحاب واقعه کربلا به همه. امروز به جای این که نوای عزاداری امام حسین (ع) از حسینیه‌ها و مساجد شنیده شود، از قاب گوشی‌ها و تبلت‌ها در قالب فضای مجازی و البته از قلب عزاداران شنیده می‌شود.

به چهار مکان متبرک، یعنی مقبره علامه کبیر حاج شیخ شوشتر، مقام حضرت عباس (ع)، مقبره براء بن مالک و امامزاده عبدا... هم انجام نمی‌شود. در عوض، هر کسی به شکلی نذر و عزاداری خود را انجام می‌دهد، درست شبیه حسینیه احباب‌الحسین (ع) شوشتر که هر سال چندین کوسفند و کیسه پنج برای طبع غذای نذری به آن آورده می‌شد، اما امسال تا لحظه تنظیم این گزارش ۱۲ کوسفند، ۱۲ کیسه ۵۰ کیلوپی و پنج و یک کیسه ۵۰ کیلوپی لپه به این حسینیه

زندگی +

مداحی برای روضه کوچک

این رسم قدیمی و سنتی سال‌ها به فراموشی سپرده شده بود؛ این که در خانه را باز کنی و به یاد ائمه اطهار (ع)، یک روضه کوچک خانگی برگزار کنی. ویروس کرونا اما هر بدی که داشت، خوبی‌اش، احیای این رسم دیرینه بود. روضه خانگی حالا دوباره رونق پیدا کرده‌است، حالا اعضای خانه، دو نفری، سه نفری یا چهار نفری دور هم می‌نشینند، جای روضه می‌ریزند و با هم عزاداری می‌کنند. یک روضه کوچک خانگی اما سخنران و مداح می‌خواهد. شاید با کمک تلفن همراه، بشود روضه را برگزار کرد، اما نفس گرم سخنران و روضه‌خوان چیز دیگری است. به خاطر همین است که حجت الاسلام وحید قافی، مدیر سفینه‌النجاه، طرخی را برای روضه‌های خانگی راه انداخته‌است؛ طرخی که در آن، هر کسی که می‌خواهد روضه خانگی داشته باشد، می‌تواند از مداحان و سخنرانان این کانون استفاده کند. طرخی که البته سال دوم اجرای آن است و پیش از این در شهر قم اجرایی شده، اما حالا به صورت گسترده‌تر در تهران، یزد، مشهد و اصفهان هم در حال اجراست و تا اواخر ماه صفر نیز به صورت کشوری و در همه شهرها اجرایی خواهد شد.

قافی می‌گوید در روز اول ماه محرم، به خاطر تبلیغات محدود تنها ۸۴ درخواست روضه دریافت کردند، آنها اما هر روز، می‌توانند ۳۰۰ سخنران و نوحه‌خوان روضه خانگی را تامین کنند. آنها از میان ده هزار طلبه‌ای که درخواست روضه‌خوانی دادند و برای کانون نمونه صوت و رزومه فرستاد، تنها ۳۰۰ نفر را انتخاب کردند تا مجلس روضه کوچک امام حسین (ع) با کیفیت بالایی برگزار شود.

مشکلی مهم اما بر سر راه برقراری مراسم کوچک خانگی عزیز و ارزشمند، این است که با ویروس کرونایی که ممکن است هر لحظه به جان عزادار بیفتد و او را آلوده کند، باید چه کار کرد؟ قافی برای این کار هم برنامه دارد و تاکید می‌کند: «خانواده‌ها پروتکل‌های بهداشتی را بدون این که ما به آنها گوشزد کنیم، اجرا می‌کنند.» همه اینها نشان می‌دهد برگزاری مراسم عزاداری حسینی (ع) حتی در زمانی که تهدید جانی هم وجود دارد، با محدود کردن جمعیت حاضر در مراسم و رعایت بیشتر ضوابط بهداشت امکان‌پذیر است.

یا حسین (ع) گویان با ماسک

شاید ایده‌ای دم‌دستی باشد، این که به جای طبع و توزیع شله‌زرد و قیقه‌پلو، یک ماسک به مردم شهر اهدا کنی؛ اما این نذر سلامتی زمانی ارزشمند می‌شود که بدانیم با استفاده از ماسک در مکان‌های پرجمعیت، می‌توان تا ۹۵ درصد، از احتمال سرایت کرونا جلوگیری کرد. شاید به خاطر همین اهمیت استفاده از ماسک است که مردم شهرستان خمینی شهر، دست به کار شده و با همدلی مثال‌زدنی حدود ۲۵۰ هزار نفر در پویش عظیم شهرستانشان شرکت کرده‌اند و به جای طبع و توزیع غذای نذری، ماسک را به عنوان نذری بین نیازمندان توزیع می‌کنند.

سعید بیگی، مسؤول کمپین نذر ماسک در خمینی شهر، این قدر سرش شلوغ پاسخگویی به اهدای نذورات همشهری‌هایش است که برای صحبت کردن با او باید از چند ساعت قبل وقت بگیریم. بیگی هر روز برای هیات‌های عزاداری خمینی شهر ماسک می‌خرد و به کمک دوستانش، به هیات‌ها می‌رساند تا عزاداران هنگام برگزاری مراسم حتما ماسک به صورت داشته باشند. طرخی که مردم خمینی شهر به خوبی از آن استقبال کرده‌اند. او می‌گوید: «هر کسی که پیش از این نذر داشته‌است، حالا در قالب هزینه ماسک نذرش را ادا می‌کند.»

یک نفر، به نیت امام رضا (ع) ۸۰۰۰ ماسک تهیه می‌کند، یک نفر دیگر، هزینه ۵۰۰ هزار تومانی برای ماسک و ریز می‌کند و فردی دیگری ۳۰۰ هزار تومان تقدیم می‌کند؛ هر کسی در حد توانش، نذری را ادا می‌کند. بیگی می‌گوید که در شب اول محرم، تنها ۲۰ هزار ماسک به عزاداری تقدیم شد؛ نذری که ادامه دارد و در شب‌های محرم، با یاد سالار شهیدان (ع) و توجه به سلامت مردم انجام می‌شود.

